

Laajennetun oppivelvollisuuden aiheuttamat muutokset Ristijärven sivistystoimessa

Khall § 75

148/00.02.01/2021

Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021, mutta hakeutumiselvoite koskee jo 1.1.2021 perusopetuksen 9. luokalla opiskelevia oppilaita. Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon. Oppivelvollisuus laajenee ikäluokka kerrallaan. Oppivelvollisuuden laajeneminen koskee siis pääosin 2005 syntyneistä lähtien kaikkia toiselle asteelle siirtyviä nuoria.

Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla kouluasteilla, kaventaa oppimiseroja sekä lisätä koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä lasten ja nuorten hyvinvointia. Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.

Oikeus maksuttomaan toisen asteen koulutukseen kestää sen kalenterivuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 - vuotta. Kun opiskelija siirtyy n. 16- vuotiaana perusopetuksesta toiselle asteelle, hänellä on lähtökohtaisesti 4,5 vuotta oikeutta maksuttomaan opetukseen. Tämän aikajakson sisällä maksuttomuus koskee tutkintotavoitteista koulutusta sekä erilaisia nivelvaiheen koulutuksia.

Opiskelijalle maksuttomia ovat opetus, oppikirjat ja muut materiaalit, päivittäinen ruokailu, opetuksessa tarvittavat työvälineet, - asut ja - aineet, kuten tietokoneet. Vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat (Kelan korvaus) sekä joissakin tapauksissa majoitus- ja matkakustannukset. Lukion suorittamisen edellytyksenä on ylioppilastutkinnon viiden kokeen suorittaminen ja niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen.

Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen kustannuksiin on julkisen talouden suunnitelmissa varattu vuonna 2021 yhteensä 26,75 miljoonaa euroa eli 460€/ nuori, vuonna 2022 yhteensä 65 miljoonaa euroa 560€/ nuori, vuonna 2023 yhteensä 103,25 miljoonaa euroa eli 590€/vuosi.

Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus ohjata ja valvoa oppivelvollisen hakeutumista toisen asteen koulutukseen perusopetuksen päättyessä, erityisesti kahden viimeisen perusopetuksen vuosiluokan aikana. Oppilaalla, joka tarvitsee erityistä ohjasta jatko-opintoihin hakeutumisessaan, on oikeus myös henkilökohtaiseen opinto- ohjaukseen. Jos opiskelija ei saa jatkokoulutuspaikkaa, perusopetuksen järjestäjä jatkaa kevätlukukauden päätyttyä ohjausta, jotta oppivelvollinen voi hakeutua opiskelupaikkaan yhteishaun jälkeisessä haussa. Jos oppivelvollinen nuori on kesän jälkeen ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot, ohjaus- ja valvontavastuu palaa perusopetuksen tai koulutuksen järjestäjän ilmoituksen perusteella asuinkunnalle.

Kun opiskelija aloittaa toisen asteen koulutuksessa, vastuu opiskelijan ohjauksesta, tuesta ja valvonnasta siirtyy koulutuksen järjestäjälle. Jos opiskelija haluaa vaihtaa alalta toiselle, koulutuksen järjestäjät ohjaavat ja tukevat opiskelijaa siihen saakka, kunnes opiskelijalla on uusi opiskelupaikka.

Jos opiskelija keskeyttää tai laiminlyö oppivelvollisuutensa, palaa vastuu nuoren kotikunnalle. Kunnassa tulee olla nimetty viranhaltija, joka ohjaa nuoria taarvittaessa myös muiden palvelujen, kuten soten sekä kuntoutuspalveluiden piiriin. Jos soveltuvaa opiskelupaikkaa ei ohjauksesta ja yhteistyöstä huolimatta löydy nuoren ollessa koulukuntainen, on kunnan velvollisuus osoittaa opiskelupaikka soveltuvassa nivelvaiheen

koulutuksessa. Asuinkunnan velvollisuus on ohjata kaikkia toisen asteen koulun ulkopuolelle jääneitä, jotka ovat ilman uutta opiskelupaikkaa.

Ristijärven kunnan oppivelvollisuuden laajenemisen kustannukset katetaan todennäköisesti valtion korvauksilla toisen asteen opetuksen järjestäjille. Lisäkustannuksia syntyy oppilaanohjauksen laajentumisesta, n. 0,1 - 0,2 vvh.

Kainuussa kunnat ovat suunnitelleet yhteistyössä laajennetun oppivelvollisuuden käytänteitä. Laajennettu oppivelvollisuus aiheuttaa uutena sivistystoimen tehtävänä päivityksen kunnan hallintosääntöön.

Ristijärvellä Keskuskoulun oppilaanohjaaja toimii vastaavana viranhaltijana yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Hänen kanssaan laajennetun oppivelvollisuuden työryhmään kuuluvat vapaa-aikaohjaaja, laaja-alainen erityisopettaja ja perusopetuksen rehtori sekä tarvittaessa Kajaanin etsivä nuorisotyö.

Lisätietoa <https://minedu.fi/oppivelvollisuuden-laajentaminen>

Sivistysjohtaja Tiinaliisa Portano p. 044 7159334

Päätösehdotus:

Ristijärvellä nimetään Keskuskoulun oppilaanohjaaja vastaavaksi viranhaltijaksi yhteistyöhön toisen asteen kanssa. Hänen kanssaan laajennetun oppivelvollisuuden työryhmän muodostavat vapaa- aikaohjaaja, laaja- alainen erityisopettaja ja rehtori. Tärkeä yhteistyökumppani on Kajaanin etsivä Nuorisotyö. Kunnan hallintosääntö päivitetään vastaamaan OPHn ohjeistusta kunnan velvollisuuksista laajennetun oppivelvollisuuden osalta.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi.